

Yttrande över remiss från Naturvårdsverket angående förslag till föreskrifter om vilt som tillfaller staten (NV-06649-18)

Sammanfattning

-Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, anser att i författningssamlingen (NFS 201) vore det bra att explicit nämna örnnarna (havs- och kungsörn) på samma sätt som det görs med björn, varg, järv och lo. Örnar ingår under 33§ i Jaktförordningen (1987:905). I föreslagna utkast går de dock som Övrigt vilt. Enklare om örnnarna tas upp direkt i NFS i stället för att läsaren först måste kolla upp Jaktförordningen.

- Det finns ett behov av att centrala myndigheter, i samarbete med länsstyrelser, organisationer och forskare, *ser över och samordnar* lagstiftning praxis, rutiner och kunskapskrav kring omhändertagande och rehabilitering av vilt. Vilt i detta fall omfattar inte enbart statens vilt utan allt vilt som kan komma ifråga för rehabilitering.

- En *samordnande central myndighet* bör ansvara för information om viltrehabilitering. Detta huvudansvar kan med fördel läggas på Jordbruksverket då denna myndighet ansvarar för djurskydds-, smittskydds- och läkemedelslagstiftning.

- *Föreskrifter* som tar ett helhetsgrepp om omhändertagande och rehabilitering av vilda djur, behöver tas fram. Däri behöver tas upp vilka arter som omfattas, kunskapskrav, utformning av anläggningar, etc., med hänvisning till djurskydd, smittskydd, läkemedelsanvändning, jakt och annan förvaltning av vilt, arters biologi och bevarande och miljöpåverkan.

Synpunkter

SLU vill påpeka att det behövs ett samlat grepp om all viltrehabilitering, inte enbart sådan som omfattar statens vilt. För att omhändertagandet av vilda djur för beslut om och utförande av viltrehabilitering ska kunna utföras på ett bra sätt ur ett djurskydds-, smittskydds- och bevarandeperspektiv så behöver länsstyrelserna, viltrehabiliteringsanläggningar, räddningstjänst, veterinärkliniker, med flera aktörer, liksom allmänheten, *information och stöd från en central myndighet* om vilka lagstiftningar, praxis och kunskapskrav som gäller. Detta är viktigt för en likriktning och samsyn över landet. Det är därför olyckligt om viltrehabilitering i föreskrifterna enbart hänvisas till respektive länsstyrelser, med olika sätt att hantera tillstånd, informera allmänheten, etc.

SLU ser ett behov av att myndigheter som arbetar med områden som påverkar beslut om omhändertagande av vilt och hur detta bäst kan genomföras (Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, m.fl.) tillsammans med länsstyrelserna samordnar regelverk och praxis, under en central myndighets ansvar. Så fort någon tar hand om statens vilt (och andra vilda djur) så faller hanteringen under Jordbruksverkets ansvar (djurskydd, smittskydd, läkemedelslagstiftning) och SLU föreslår därför att Jordbruksverket kan vara den bäst lämpade myndigheten att ha huvudansvaret för omhändertagande och rehabilitering av vilt, i samarbete med övriga involverade myndigheter.

SLU anser att det, utöver ett samlat grepp om viltrehabilitering hos en central myndighet, också bör tas fram *föreskrifter för omhändertagande av vilt och viltrehabilitering*, inklusive statens vilt. Enligt Djurskyddslagen (2018:1192) har alla djur som är i människans händer ett egenvärde och ska behandlas med respekt. Detta bör klargöras i föreskrifterna. Inte enbart statens vilt eller hotade djurarter ska kunna rehabiliteras, men det ska göras korrekt och inte när det kan ge upphov till lidande. För att undvika onödigt lidande hos vilda djur som tas om hand av människan anser SLU att det behövs kompetenskrav på viltrehabiliterare. I dagens läge kan myndigheter enligt förordning och föreskrifter bara godkänna anläggningen och djurarter. Det framgår av djurskyddslagen att den som håller djur eller på annat sätt tar hand om djur ska ha tillräcklig kompetens och länsstyrelserna kan begära in sökandes bakgrund. Till skillnad från tillståndspliktig verksamhet för hund och katt så saknas dock minimikrav på kompetens eller utbildning avseende viltrehabilitering. Det finns för övrigt inga krav på hur burar och voljärer ska se ut annat än praxis att hänvisa till Jordbruksverkets föreskrifter om djurhållning i djurparker (men detta kan komma att ändras i Naturvårdsverkets kommande föreskriftsarbete med hägn). Det är därmed upp till myndigheternas godtycke att godkänna både sökandes kompetens och hur anläggningen ska se ut. SLU anser att man bör överväga ett regelverk för detta, eftersom inte heller beslutande myndigheter i alla lägen har nödvändig kompetens. Utan tillräcklig och lättillgänglig information och hänvisning till lagstiftning, praxis och kunskapskrav så är risken för försämrat djurskydd högst avsevärd. Statens vilt och andra vilda

djur kan komma hos viltrehabiliterare med otillräcklig kunskap och kompetens. Allmänheten kan, på eget bevåg och tyvärr ofta felaktigt, behandla djur i sina hem, vilket inte sällan resulterar i lidande och död för djuret.

SLU anser att det i föreskrifterna ska förtydligas det som står i konsekvensutredningen, att Naturvårdsverket kan ta beslut om att omhändertaget vilt inte ska avlivas. Detta ska dock villkoras med ett gott djurskydd. Det bör också förtydligas att polis, såvida inte ett djur är så uppenbart skadat att det omgående behöver avlivas av djurskyddsskäl, bör ta kontakt med viltrehabiliterare eller veterinär för rådgivning innan beslut fattas om vad som ska ske med djuret.

Det bör av 15 och 16 §§ framgå att avlivning av vilt ska ske på ett djurskyddsmässigt acceptabelt sätt och att den som avlivar djuret har kompetens att utföra handlingen. Det bör framgå vilka metoder som är tillämpliga alternativt finnas en hänvisning till relevant lagstiftning.

Avseende betydelsen av korrekt omhändertagande och vård avseende skadat vilt, och i synnerhet veterinärklinikers- och viltrehabiliterares roll i detta, se Berg, C., Hammarberg K., Järås, T., Lindsjö, J. 2017. Veterinären och det vilda. Svensk Veterinärtidning 69(2): s. 22-28.

Beslut om detta yttrande har på uppdrag av rektor fattats av dekan Göran Ståhl vid fakulteten för skogsvetenskap efter föredragning av koordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av universitetslektor Frauke Ecke vid institutionen för vilt, fisk och miljö, kvalificerade handläggarna Johan Lindsjö och Elina Åsbjer, samt biträdande föreståndare Margareta Stéen, vid Nationellt centrum för djurvård (SCAW).

Göran Ståhl

Fredrika von Sydow